

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств м. Києва і Київської
області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств м. Києва і Київської області в IV кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств м. Києва і Київської області у IV кварталі 2021 року свідчать, що респонденти продовжують очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується вища інфляція та подальша девальвація національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств регіону очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 11.1% (у попередньому кварталі – 19.5%) (графік 1), у цілому по Україні – 8.3% (графік 1). Найоптимістичніші очікування в підприємств транспорту (баланс відповідей – 25.0%);
- **подальше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 63.3% респондентів очікують, що інфляція перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 58.6%), у цілому по Україні – 61.3%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво, ціни на світових ринках та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **продовження девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 74.0% респондентів (у попередньому кварталі – 74.9%), у цілому по Україні – 72.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 20.4% (одні з найвищих очікувань серед регіонів) (у III кварталі 2021 року – 19.2%), у цілому по Україні – 9.7% (таблиця). Найвищі очікування в респондентів підприємств будівництва (баланс відповідей – 33.3%);
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 33.0% (у попередньому кварталі – 38.5%), у тому числі на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 17.3% (у III кварталі 2021 року – 15.5%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 21.8% та 20.6% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 11.4% та 26.6% відповідно (у попередньому кварталі – 8.6% та 16.1% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – 6.9% та 19.1% відповідно;
- **збільшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 15.6% (у попередньому кварталі – 15.9%). У цілому по Україні – 2.9% (графік 4). Найвищі очікування в респондентів підприємств транспорту та зв'язку (баланс відповідей – 25.0%);
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства,** високими темпами: баланси відповідей – 87.3% та 68.4% відповідно (у попередньому кварталі – 82.3% та 58.6% відповідно) (графік 6). Найвищі очікування щодо зростання цін на реалізацію продукції власного виробництва в респондентів підприємств переробної промисловості (баланс відповідей – 91.3%). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії, а також вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника високими темпами:** баланси відповідей – 61.7% та 70.5% відповідно (у III кварталі 2021 року – 49.5% і 60.9% відповідно) (графіки 4, 6).

Спроможність підприємств нарощувати виробництво найбільше обмежують занадто високі ціни на енергоносії (вплив чинника оцінено значно вище, ніж у попередньому кварталі), ціни на сировину та матеріали, а також недостатній попит (графік 5).

Підприємства області і надалі очікують зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 9). Респонденти, які планують брати кредити (38.7% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом пом'якшилися (графік 10). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та надмірні вимоги до застави (графік 11).

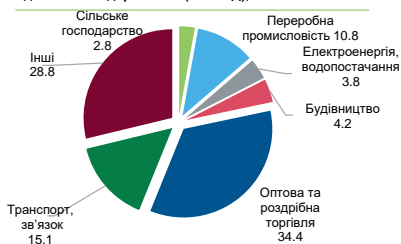
99.1% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 98.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

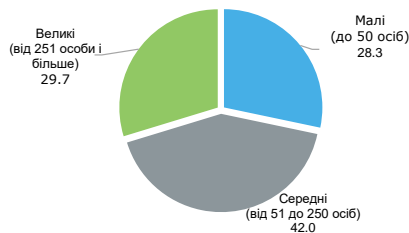
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 18.0% (у III кварталі 2021 року – 14.4%). Найвищі оцінки в респондентів підприємств сільського господарства. У цілому по Україні баланс відповідей – 7.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 2.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 1.4%);
- **ресурси вільних виробничих потужностей є недостатніми, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – «мінус» 4.3% (у III кварталі 2021 року – «мінус» 7.4%).

Паспорт вибірки^{1,2}

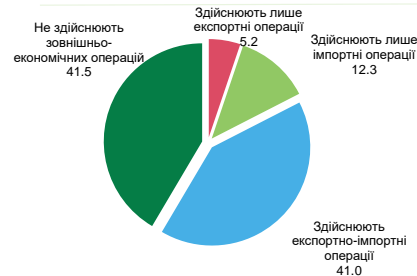
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємства за кількістю працівників, %

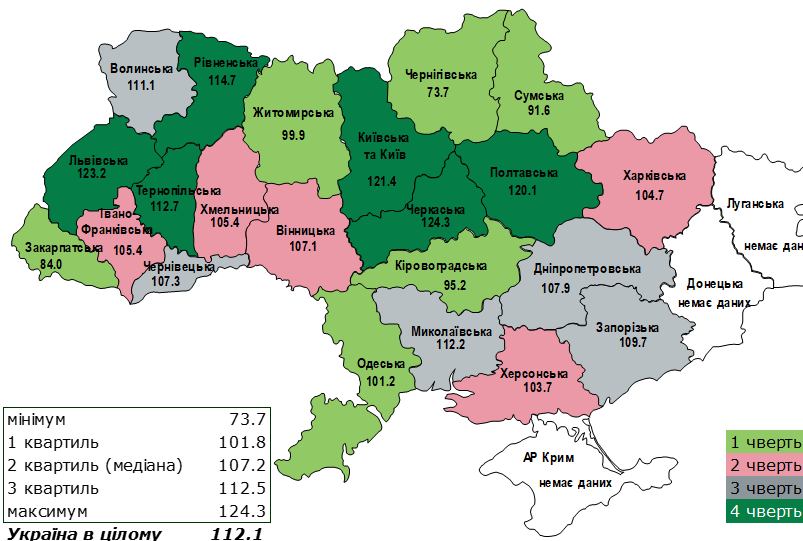

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 02–30 листопада 2021 року;
- опитано всього 212 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, енерго- та водопостачання, будівництво, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

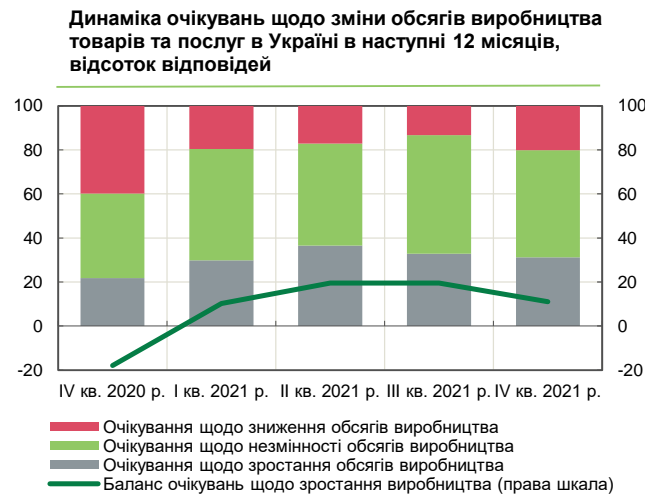
*квартіль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств м. Києва і Київської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	11.1	19.7	24.6	19.2	20.4
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	19.3	24.4	29.5	38.5	33.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-2.2	2.1	6.8	8.6	11.4
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	6.5	10.9	17.8	16.1	26.6
кількості працівників	3.8	3.4	8.2	15.9	15.6

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

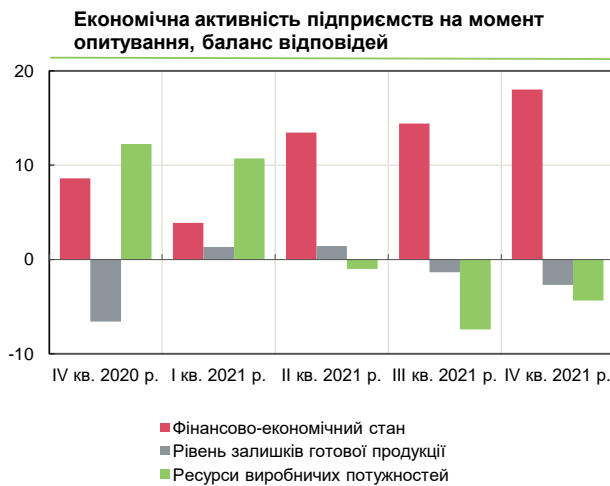
Графік 1

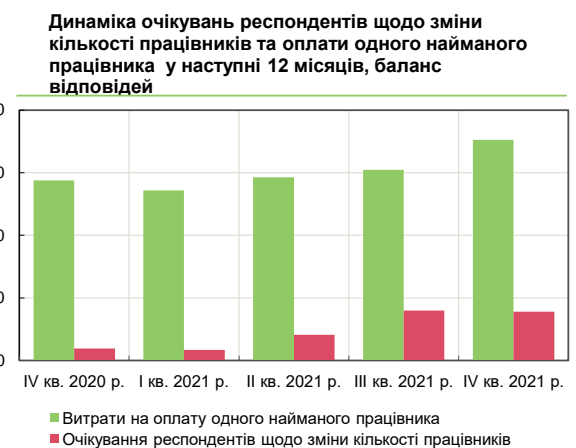
Графік 2

Графік 3

Графік 4

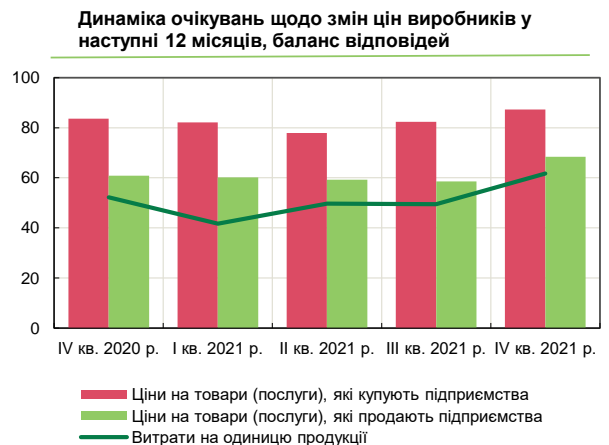

Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

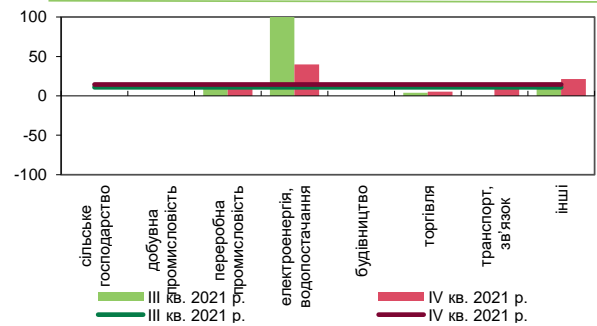
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

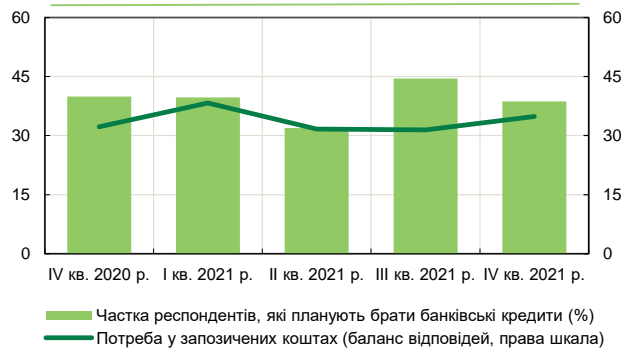
Графік 8

Динаміка очікувань обсягів іноземних інвестицій у наступні 12 місяців підприємствами, які їх залучають, за видами

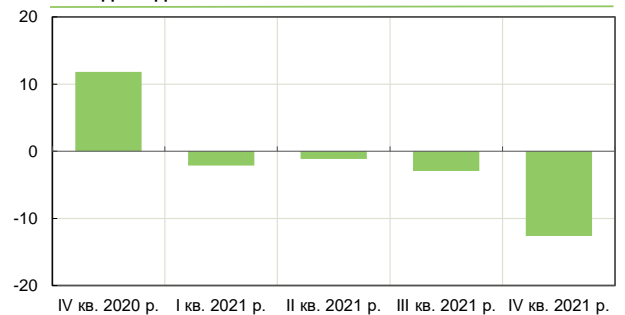
Графік 9

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 10

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 11

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

